

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

w zakresie kwalifikacji

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

wyodrębnionej w zawodzie

325905 opiekunka dziecięca

Branża: pomocy społecznej SPO

Autorzy: mgr Jolanta Maj, mgr Anna Owsicka, mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) dr hab. inż. Marcin Chrzan

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) dr inż. Mirosław Żurek

Ekspert: dr Narcyza Baczewska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kursu umiejętności zawodowych (KUZ): Żłobki Miejskie.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kursu umiejętności zawodowych (kuz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

1.	Wprowadzenie	4
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	10
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia	10
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	17
2.3.	Plan kursu umiejętności zawodowych	18
3.	Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych	19
4.	Programy poszczególnych zajęć	20
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	20
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu	20
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu	20
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	22
4.1.4	Procedury osiągania celów kształcenia	24
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	27
5.	Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	29
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	30
6.1.	Wykaz literatury	30
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	33
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu	35
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	37

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Kurs Umiejętności Zawodowych (dalej KUZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego. KUZ jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie: jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kursy umiejętności zawodowych mogą być prowadzone przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz
- w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca 325905 przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej, albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Program kursu ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów umiejętności zawodowych lub kwalifikacyjnego kursu zawodowego wyłonionych dla zawodu opiekunka dziecięca. Pozwala ona kształcącym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności.

Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Kurs umiejętności zawodowych SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Dla zawodu opiekunka dziecięca przypisano poziom IV Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie: SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych określono poziom 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kurs umiejętności zawodowych SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka może być prowadzony w formie:

- dziennej – nauka odbywa się przez 5 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,86 miesiąca x 120 godz. (1 miesiąc) = 224 godz.)
- stacjonarnej – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (3,11 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 224 godz.)
- zaocznej: nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 224 godzin = 145,6 godzin).

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej - zajęcia odbywają się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (3,11 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 224 godz.).

Zajęcia są realizowane w ramach przedmiotu kształcenia praktycznego (224 godz.).

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 224 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu opiekunka dziecięca.

Jednocześnie wszystkie osoby prowadzące zajęcia na kursie mają obowiązek realizować tematykę (wiadomości, umiejętności i postawy – kompetencje) z obszarów kompetencji personalnych i społecznych oraz organizacji małych zespołów, zgodnie z treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu opiekunka dziecięca:

SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne

SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników. W procesie kształcenia zawodowego ważne jest podbudowa kształcenia ogólnego zdobytego w procesie kształcenia szkoły podstawowej, gimnazjalnej lub średniej, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów kursów umiejętności zawodowych, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. Opracowany program kursu pozwala na osiągnięcie powyższych celów ogólnych kształcenia zawodowego.

Zwiększające się zainteresowanie zatrudnianiem opiekunek dziecięcych powoduje wzrost zapotrzebowania na osoby świadczące usługi opiekuńcze, które będą w pełni przygotowane do sprawowania opieki nad dziećmi. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu w opiece nad najmłodszymi dziećmi pomagały rodzicom babcie oraz starsze rodzeństwo. Obecnie rodziny mieszkające pod jednym dachem są mniej liczne, jednopokoleniowe. Po powrocie z urlopu rodzicielskiego do pracy nie wszyscy chcą lub mogą oddać dziecko do żłobka. Stąd też rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowane opiekunki. Obecnie rodzice nie chcą pozostawiać dziecka pod opieką przypadkowych osób, które zgłaszają się do roli niani. Ich oczekiwania względem opiekunek wzrosły. Coraz więcej rodziców zwraca uwagę na to, by osoba, której powierzają potomstwo, dysponowała odpowiednią wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami. Ważne jest takie zajęcie się dzieckiem, aby zarówno zaspokoić jego potrzeby, jak i umożliwić wszechstronny rozwój. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadku zatrudniających opiekunki dziecięce instytucji, takich jak żłobki czy przedszkola, a tym bardziej szpitale, hospicja lub sanatoria.

Zawód opiekunka dziecięca jest odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego rynku pracy na wykonywanie usług opiekuńczych nad małymi dziećmi w wieku 0–4 lat. Opiekunka dziecięca zajmuje się opieką, pielęgnowaniem i wychowaniem małych dzieci wspomagając rodzinę lub gdy jej nie ma, zastępując ją. Istotą zawodu jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, zaspokajanie jego wszystkich potrzeb, tworzenie prawidłowych warunków higieniczno-zdrowotnych oraz stymulowanie rozwoju psychofizycznego. Jest to zawód dla osób, które lubią pracę z dziećmi i mają z nimi dobry kontakt. Od opiekunki dziecięcej oczekuje się dużej odpowiedzialności, konsekwencji, spokoju, opanowania, łagodności, ale równocześnie zdecydowania, potrzebnego do zapanowania nad dziećmi oraz cierpliwości, wrażliwości estetycznej, uzdolnień plastycznych, twórczego myślenia oraz zdolności manualnych, które pozwolą na rozwijanie zdolności artystycznych u dzieci. Istotna jest kreatywność opiekunki, potrzebna przy organizacji czasu wolnego oraz podzielność uwagi. Opiekunka dziecięca oddziałuje na kształtującą się osobowość dzieci w bezpośrednim kontakcie. Praca z małym dzieckiem jest często trudna i wymaga osobistego zaangażowania, a także wypracowania takiego sposobu kontaktowania się z dziećmi,

który w największym stopniu sprzyja efektywnemu oddziaływaniu wychowawczemu. Opiekunka dziecięca w swojej pracy wykonuje codzienne czynności związane z pielęgnacją dziecka. Prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i stymulujące rozwój psychomotoryczny dziecka. Posiadana wiedza i umiejętności pozwolą w sposób profesjonalny opiekować się dziećmi.

Opiekunka dziecięca jest zawodem deficytowym na rynku pracy. Opiekunka dziecięca po zdobyciu podstaw teoretycznych i kształceniu praktycznym może wykonywać zawód na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy, ponieważ posiada wiadomości i umiejętności nie tylko do pracy w żłobku, ale również w domach małego dziecka, izbach dziecka, ośrodkach interwencji kryzysowej, oddziałach szpitalnych, hospicjach i klubikach dziecięcych.

Uczestnik/słuchacz kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zakresie jednostki efektów kształcenia SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka zostanie przygotowany do wykonywania czynności zawodowych z zakresu rozwijania zainteresowania dzieci twórczością plastyczną i techniczną. Ponadto uczestnik kursu będzie przygotowany do wykonywania pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych oraz tworzenia prostych układów tanecznych do muzyki. Po ukończeniu KUZ uczestnik będzie przygotowany do korzystania z utworów muzycznych w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka.

Pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają udokumentowane kwalifikacje zawodowe. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy w branży opieki społecznej.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka wymaga więc wysoko wykwalifikowanej kadry prowadzących wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i nowoczesnych urządzeń stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Ponadto prawidłowa realizacja procesu kształcenia wymaga prowadzenia zajęć praktycznych w formie wycieczek szkoleniowo-metodycznych oraz zajęć terenowych.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania następujących umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka:

- wykonywania pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych
- rozwijania zainteresowania dzieci twórczością plastyczną
- rozwijania zainteresowania dzieci twórczością techniczną
- korzystania z utworów muzycznych w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka
- tworzenia prostych układów tanecznych do muzyki
- przestrzegania zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej

- charakteryzowania cech wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka
- charakteryzowania pojęcia konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych
- planowania pracy zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań
- dobierania osób do wykonania przydzielonych zadań.

Powiązanie KUZ z jednostkami efektów kształcenia występującymi w podstawie programowej KKZ.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie:

- jednej części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji lub:
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów lub:
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ)

Kurs umiejętności zawodowych jest, podobnie jak kwalifikacyjny kurs zawodowy, prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach. Obejmuje on jednak tylko część tej podstawy. Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, jest zwalniana z zajęć prowadzonych w ramach kursu umiejętności zawodowych, na swój wniosek, na podstawie przedłożonego zaświadczenia o ukończeniu tego kursu. Takie rozstrzygnięcie umożliwia stopniowe osiąganie efektów kształcenia realizowanych na kwalifikacyjnym kursie zawodowym poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych, przy czym gwarantuje się możliwości zaliczenia efektów tego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Nowy model kształcenia zawodowego wychodzi naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Umożliwia on również zwiększenie mobilności zawodowej osób dorosłych oraz szybsze reagowanie na potrzeby rynku pracy i gospodarki.

Informacja o Kursach Umiejętności Zawodowych (KUZ) w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym (KKZ)

Program kursu kształcenia zawodowego oferuje uczestnikom przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym systemie kwalifikacji.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka, mogą być osiągnięte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem

SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

SPO.04.7. Język obcy zawodowy

Uczestnik/słuchacz, który otrzyma zaświadczenie o ukończeniu wszystkich kursów umiejętności zawodowych (KUZ) może uzyskać świadectwo potwierdzające kwalifikację SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie opiekunka dziecięca po potwierdzeniu kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka
A	B	C	D
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka			
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	40	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych	x
		2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych	x
		3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych	x
		4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych	x
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	42	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	x
		2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka	x
		3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	x
		4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	x
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	42	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	x
		2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka	x
		3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka
		4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek	x
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	60	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka	x
		2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych	x
		3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem	x
		4) śpiewa piosenki dziecięce	x
		5) gra na wybranych instrumentach muzycznych	x
		6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych	x
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	40	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka	x
		2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka	x
		3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka	x
		4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem	x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	224		
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne			
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		1) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	
		2) opisuje skutki łamania zasad etycznych	
		3) omawia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	x
		4) omawia postępowanie etyczne opiekunki dziecięcej w relacji z dzieckiem i rodzicem lub opiekunem prawnym	
		5) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy	
		6) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania	x
		2) opisuje zasady komunikacji interpersonalnej	x
		3) opisuje aktywne metody słuchania	x
		4) opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach	
3) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		1) wymienia rodzaje usług świadczonych dziecku	x
		2) opisuje usługi świadczone na rzecz dziecka	x
		3) dobiera rodzaj usług do potrzeb dziecka	x
		4) dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji	x
		5) określa kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług	x
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		1) wyjaśnia pojęcie: konflikt	
		2) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich	
		3) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów	x
		4) opisuje fazy konfliktu	
		5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym	
		6) stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami	x
5) planuje wykonanie zadania		1) planuje realizację zadań zawodowych	x
		2) analizuje możliwości realizacji zadania	x
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	x
		4) ocenia stopień realizacji zadania	x
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania		1) omawia obowiązki opiekunki dziecięcej w placówkach opiekuńczych	
		2) opisuje odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem	x
		3) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy	
		2) podejmuje działania w sytuacji trudnej	x
		3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych	
		4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu dziecka	
8) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		1) określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych	
		2) podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej	
		3) wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych	
		4) opisuje sposoby radzenia sobie ze stresem	x
		5) dostosowuje metodę radzenia sobie ze stresem do sytuacji w środowisku pracy	
9) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej	
		2) analizuje własne kompetencje	
		3) wyznacza sobie cele rozwojowe	x
		4) omawia możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego	
10) dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		1) wymienia metody komunikacji	x
		2) opisuje metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej	x
		3) dostosowuje metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy	x
		4) opisuje pojęcie negocjacje	x
		5) rozróżnia sposoby negocjacji	x
		6) opisuje funkcje negocjacji	x
		7) stosuje negocjacje w środowisku pracy	x
11) współpracuje w zespole		1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider	x
		2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	x
		3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań	
		4) analizuje efekty pracy zespołu	
		5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów			
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		1) rozpoznaje zadania zespołu	
		2) wyznacza zadania członkom zespołu	
		3) wyjaśnia sposób wykonania zadania	
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu	
		2) wskazuje osoby do wykonania zadania	
		3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań	
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		1) ustala kolejność wykonywania zadań	
		2) sprawdza proces wykonywania zadań	
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań		1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu	
		2) ocenia efekty pracy zespołu	
		3) udziela informacji zwrotnej członkom zespołu	
5) wprowadza rozwiązania, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy	x
		2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych	x

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
A	B	C	D	E	F
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	40	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukiełki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	1 miesiąc
	2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	42	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych		1 i 2 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	42	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	2 miesiąc
	4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	60	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem 4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych		3 miesiąc
	5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	40	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka 3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem		3 i 4 miesiąc

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka		224	1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
			2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
			3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka			4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem 4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
			5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka 3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem
Razem godzin:	0	224		
Suma:	224			

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	224	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	224	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- wykonywania pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych
- rozwijania zainteresowania dzieci twórczością plastyczną
- rozwijania zainteresowania dzieci twórczością techniczną
- korzystania z utworów muzycznych w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka
- tworzenia prostych układów tanecznych do muzyki.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- wykonywanie pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych
- rozwijanie zainteresowania dzieci twórczością plastyczną
- rozwijanie zainteresowania dzieci twórczością techniczną
- korzystanie z utworów muzycznych w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka
- tworzenie prostych układów tanecznych do muzyki.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wykonywać pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych
- wykonywać scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
- wykorzystywać w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka
- prowadzić zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
- prowadzić zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
- wykonywać z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek
- włączać zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem
- śpiewać piosenki dziecięce
- grać na wybranych instrumentach muzycznych
- prowadzić zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- prowadzić zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka
- włączać zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Dekoracje okolicznościowe	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać dekoracje okolicznościowe - wymieniać zastosowanie dekoracji okolicznościowych w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać techniki plastyczne wykorzystywane w przygotowaniu dekoracji okolicznościowych - stosować różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu dekoracji okolicznościowych - wykonywać scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
2) Pomoce dydaktyczne	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje pomocy dydaktycznych stosowane w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać zastosowanie pomocy dydaktycznych w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać techniki plastyczne wykorzystywane w przygotowaniu pomocy dydaktycznych - stosować różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych - wykonywać pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych
3) Prowadzenie zajęć plastycznych	42	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie twórczość plastyczna - wymieniać techniki plastyczne - wymieniać zasady planowania metod prowadzenia zajęć plastycznych dostosowanych od wieku i możliwości dziecka - dobierać techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - planować metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka - wykorzystywać w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - prowadzić zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
4) Prowadzenie zajęć technicznych	42	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie twórczość techniczna - wymieniać rodzaje zajęć technicznych - wykonywać z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek - wymieniać zasady planowania metod prowadzenia zajęć technicznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka - dobierać zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - planować metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka - prowadzić zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
5) Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać utwory muzyczne stosowane w pracy z dzieckiem - dobierać utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych - określać rolę utworów muzycznych w procesie wspomagania rozwoju dziecka - uzasadniać dobór utworów muzycznych dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych
6) Piosenki dziecięce w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać piosenki dziecięce - śpiewać piosenki dziecięce
7) Instrumenty muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać instrumenty muzyczne wykorzystywane do pracy z dzieckiem - grać na wybranych instrumentach muzycznych
8) Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zabawy muzyczne stosowane do pracy z dzieckiem - włączać zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem - prowadzić zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
9) Tworzenie układów tanecznych do muzyki	40	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka - wymieniać podstawowe zasady prowadzenia prostych zabaw muzyczno-ruchowych - wymieniać rodzaje zabaw muzyczno-ruchowych w różnym wieku i poziomie dziecka - wymieniać rodzaje zabawy rytmicznych w pracy z dzieckiem - tworzyć układy taneczne - dostosowywać układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka - prowadzić zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka - włączać zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem - określać rolę tańca i zabaw muzyczno-ruchowych w procesie wspomagania rozwoju dziecka
10) Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - opisywać zasady komunikacji interpersonalnej - opisywać aktywne metody słuchania
11) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
12) Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami - stosować zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami
13) Planowanie wykonanie zadania		<ul style="list-style-type: none"> - planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie - oceniać stopień realizacji zadania
14) Dobieranie metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji - opisywać pojęcie negocjacje - rozróżniać sposoby negocjacji - opisywać funkcje negocjacji - dostosowywać metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy - stosować negocjacje w środowisku pracy - opisywać metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej
15) Rozwiązania wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		<ul style="list-style-type: none"> - dokonywać prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych - dokonywać analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy
Razem	224	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod praktycznych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Wskazane metody nauczania: metody praktyczne, za pomocą których kształtuje się i rozwija umiejętności, nawyki i sprawności o charakterze praktycznym:

- pokaz z objaśnieniem (wyjaśnieniem)
- pokaz z instruktażem
- metoda projektów
- metoda tekstu przewodniego
- ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego połączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:

- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,
- instalację ciepłej wody,

- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej,
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarkę, skaner.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny umiejętności wykonywania pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych,
- oceny umiejętności dobierania technik plastycznych do wieku i możliwości dziecka,
- oceny umiejętności dobierania zajęć technicznych do wieku i możliwości dziecka,
- oceny umiejętności dobierania utworów muzycznych w różnych grupach rozwojowych,
- oceny umiejętności tworzenie prostych układów tanecznych do muzyki.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Tabela 6. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
1) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie na bieżąco w czasie trwania KUZ • Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu • Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu • Ponowne badanie pod koniec kursu • Porównanie wyników, analiza • Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji programu nauczania.
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
3) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Adams K., *Komunikacja w grupach*, PWN, Warszawa 2018.
- 2) Aquilar M., Gloria Fernandez M., Pacheco L., Gonzales A., Sabones I., *Wielki podręcznik dla prowadzących żłobków i przedszkoli*, Jedność, Kielce 2007.
- 3) Boardman R., *VCC Child Care*, Fundacja VCC.
- 4) Flor I., *Organizowanie pracy małych zespołów*, Ekonomik, Warszawa 2015.
- 5) Mikler-Chwastek A., *Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu*, Difin, Warszawa 2017.
- 6) Rudolph S., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2014.
- 7) Rudolph Schaffer H., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2005.
- 8) Smoczyńska U., Jakóbczak K., Drażek A., *Klucz do muzyki*, WSiP, Warszawa 2018.
- 9) Stewart J., *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*, PWN, Warszawa 2015.

Literatura:

- 1) Barańska M., *Kukuryku, brzdęk i buch! Wierszyki z wyrazami dźwiękonaśladowczymi dla maluszków*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 2) Bogdanowicz Z., *Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli*, WSiP, Warszawa 2005.
- 3) Borkowska M., *Dziecko z niepełnosprawnością ruchową. Jak wspomagać rozwój psychoruchowy*, PZWL, Warszawa 2015.
- 4) Bryła M., Muszyńska A., *Przygody Języczka-Podróżniczka – ćwiczenia logopedyczne dla dzieci od 1. roku życia*, Impuls, Kraków 2013.
- 5) Bugajski M., *Język w komunikowaniu*, PWN, Warszawa 2007.
- 6) Buszkowski I., *Plastyczny świat dla małych i dużych przedszkolaków*, Harmonia, Kraków 2016.
- 7) Buszkowski I., *Sto całkiem magicznych zabaw plastycznych*, Skrzat, Kraków 2016.
- 8) Buszkowski I., Michalec K., *Technika taka dla przedszkolaka*, Skrzat, Kraków 2011.
- 9) Buszkowski I., Michalec K., *Zabawy plastyczne*, Skrzat, Kraków 2012.
- 10) Cieślík-Klauza J., *Kto ma uszy do słuchania, czyli jak wychowywać przez sztukę*, „Pomagamy uczyć”, 2/2007.
- 11) Creixell C., *Plastyka dla dzieci: Pomysłowe, zabawne, kształcące i nietrudne prace plastyczne*, Arkady, Kraków 2011.

- 12) Cytowska B., Winczura B., *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018.
- 13) Davis M., Fanning P., McKay M., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, PZWL, Warszawa 2013.
- 14) Dowshen S.A., Izenberg N., Bass E., *Dziecko. Zdrowie i rozwój*, Świat Książki, Warszawa 2003.
- 15) Grondas M., *Rozwijanie umiejętności wychowawczych*, STO, Kraków 2004.
- 16) Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Dwulatki i trzylatki w przedszkolu i w domu. Jak świadomie je wychowywać i uczyć*, Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, 2013.
- 17) Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków*, WSiP, Warszawa 2004.
- 18) Jabłońska A., *Zabawy plastyczne*, Jedność, Kielce 2011.
- 19) Łobocki M., *Teoria wychowania w zarysie*, Impuls, Kraków 2018.
- 20) Moryś J., *Anatomia Nettera do kolorowania*, Urban and Partner, Wrocław 2014.
- 21) Muh A., *Wielka księga papierowych cudów*, RM, Warszawa 2006.
- 22) Nitsch C., Huther G., *Wspieranie rozwoju dziecka*, Olesiejuk, Ożarów Mazowiecki 2013.
- 23) Kwiecień M., *Owocna edukacja. Zrób to sam. Młodsze Przedszkolaki. Pakiet*, MAC, Kielce 2016.
- 24) Perleth C., *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia u dzieci*, PZWL, Warszawa 2005.
- 25) Drozdowska A., Kłoskowska A., Kobylacka-Sikora K., Mach A., Moritz A., Nowak A., *Program nauczania komunikacji – zasoby ORE – zasobyip2.ore.edu.pl*.
- 26) Sallas J., *Origami*, Świat Książki, Warszawa 2004.
- 27) Sąsiadek K., *Zabawy paluszkowe*, Media Rodzina, Poznań 2005.
- 28) Tomasiak I., Szłapa K., Wrzesiński S., *Przepis na szczęśliwe dziecko. 100 i więcej zabaw rozwijających mowę, motorykę oraz funkcje poznawcze i społeczne dzieci*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 29) Trawińska H., *Zabawy rozwijające dla małych dzieci*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006.
- 30) Wasilewicz G., *Zabawy słowno-ruchowe z niemowlakami*, Harmonia, Gdańsk 2015.

Czasopisma branżowe:

- 1) „Bezpieczeństwo pracy”.
- 2) „Charaktery”.

- 3) „Dziecko”.
- 4) „Hobby”.
- 5) „Logopeda”.
- 6) „Mały artysta”.
- 7) „Mamo, to ja”.
- 8) „Moje maluchy”.
- 9) „Naucz mnie mamo”.
- 10) „Nauczycielka przedszkola”.
- 11) „Newsweek Psychologia”
- 12) „Praca i zdrowie”.
- 13) „Praca-Zdrowie-Bezpieczeństwo”.
- 14) „Problemy higieny i epidemiologii”.
- 15) „Przedszkolak”.
- 16) „Psychologia dziś”.
- 17) „Psychologia w szkole”.
- 18) „Sens”.
- 19) „Twoje dziecko”.
- 20) „Twój maluszek”.
- 21) „Wena”.
- 22) „Wychowanie w przedszkolu”.
- 23) „Wychowanie muzyczne”.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Ośrodek prowadzący kurs umiejętności zawodowych zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika do wykonywania zadań zawodowych.

W kształceniu praktycznym zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z przedsiębiorcami, zakładami pracy i instytucjami właściwymi dla zawodu.

Pomoce dydaktyczne: projektor, komputer, przeglądarka internetowa, tablica multimedialna, tablica interaktywna.

Materiały dydaktyczne: materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, zasoby internetowe, opracowania pisemne, np. scenariusze zajęć, zestawy ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma branżowe.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:

- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,

- instalację ciepłej wody,
- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej,
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarkę, skaner.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu. Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu
- obserwacji wykonanych ćwiczeń,
- testu pisemnego,
- wykonywanych projektów,
- wykonywanych ćwiczeń,
- aktywności słuchacza podczas wykonywania zadań w grupie,
- jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- pracy domowej.

Z uwagi na specyfikę zawodu część osiągnięć uczestników jest oceniana w trakcie wycieczek szkoleniowych i zajęć terenowych.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

Prowadzący decyduje o zaliczeniu testów sprawdzających. Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano minimum poprawności:

- 50% - przy treściach teoretycznych
- 75% - przy treściach praktycznych

Ponadto do oceny osiągnięć edukacyjnych słuchaczy proponuje się stosowanie testów pisemnych, testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- zaplanowanie wykonania zadania,
- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- umiejętność pracy w zespole.

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych, który otrzymał zaliczenie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 7. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 8. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych	Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych
	2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych
	3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	Prowadzenie zajęć plastycznych
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć technicznych
	2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć technicznych
	3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	Prowadzenie zajęć technicznych
	4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek	Prowadzenie zajęć technicznych
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka	Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem
	2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych	Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem
	3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem	Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem
	4) śpiewa piosenki dziecięce	Piosenki dziecięce w pracy z dzieckiem
	5) gra na wybranych instrumentach muzycznych	Instrumenty muzyczne w pracy z dzieckiem
	6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych	Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem	Tworzenie układów tanecznych do muzyki